

- 1 Krišjāņa Barona piemineklis (57.162782, 24.855448)
- 2 Siguldas pils kvartāls (57.1656, 24.8506)
- 3 Tilts pār Gauju (57.165774, 24.840955)
- 4 Taka gar Gaujas upi (57.166806, 24.840322)
- 5 Gūtmaņala (57.176106, 24.842628)
- 6 Kārļa kalns (57.18152, 24.84545)
- 7 Turaidas muzejrezervāts
(Turaidas iela 10, Sigulda; 57.186824, 24.847800)
- 8 Tautasdziesmu parks - Dziesmu dārzs un Dainu kalns (57.184050, 24.852999)
- 9 Barona taka (57.181418, 24.854331)
- 10 Ceļš gar Gauju līdz mājām "Dainas"

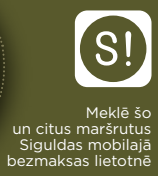
Krišjānis un Dārta Baroni dēla Kārļa Barona ģimenes vidū. Fotografija no Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja.

Krišjāņa Barona atmiņas par studenta ceļojuma piedzīvojumiem:

"Mans ceļš tagad gāja caur Jaunpili uz Siguldi. Tur apmetos uz veselu nedēļu, apstaigādams krāšņo Gaujas ieleju un abus viņas krastus. Starp Siguldi, Krimuldi un Turaidi. Pienāca svētdiena. Ieradās daudz publikas. Redzamas bij dažādas interesantas ainas. Es agri jau biju kājās. Apvilku patlaban izmazgātas, baltas, no tēvabrāļa mantotas bikses un gāju Rīgu redzēt, jo man teica, ka no Siguldas puses pār lēzenu līdzenumu varot Rīgas torņus saredzēt. Lai jo plašāk Rīgu pārskatītu, uzkāpu vēl kādā augstā kokā. Man par spīti, bula gaiss pārklāja tuvējo līdzenumu un, nenieka neredzējis, kāpu atkal zemē. Kokam labi paaugstu no zemes vairs zaru nebij. Uz pēdējā zara stumburišā kāju licis, lēcu zemē. Bet viltīgais stumburis aizķēra bikšu kāju un pāršķēla visu stilbu līdz augšai. Tādā bēdīgā veidā, tikai slapstīdamies un izvairīdamies no visapkārt klejojošas publikas, pārkluvu mājās, krogū, kur man bija vēl otrās – veselas biksas."

KRIŠJĀŅA BARONĀ TAKAS

Par godu
185.
dzimšanas
dienai

1 Krišjāņa Barona piemineklis

Virš, kas rāmi noraugās uz mazpilsētas ikdienas dzīves ritmu, ir Krišjānis Barons, tautā mīļi saukts par Dainu tēvu. Krišjāņa Barona lielākais ieguldījums latviešu kultūras un tautas vēsturē ir viņa folkloristiskā darbība. Krišjānis Barons dzimis 1835. gada 31. oktobrī Kurzemes pusē – Strutelē – vagara ģimenē. Viņa tēvs agri mira, un Barons dzīvojis pie māšas Dundagā, kur uzsācis arī skolas gaitas. Izglitojies Jelgavas ģimnāzijā, pēc tam – Tērbatas (tagadējā Tartu) universitātē, kur iepazinies ar Krišjāni Valdemāru un Juri Alanānu.

Savu vārdu nemirstīgu Krišjānis Barons darījis, vācot, sistematizējot un sastādot Latvju dainu krājumu. Tautasdziesmas jeb dainas ir mazi, ritmiski dzejoļi, parasti četrindes. Pie Latvju dainu vākšanas Barons pavadījis savu mūža lielāko daļu – apmēram 25 gadus gandrīz dienu no dienas. Viņš cēlās agri, vasarās pat ap pieciem no rīta, pēc pusdienām darbus uz pāris stundām pārtrauca, iedams pastaigāties, un tad strādāja atkal līdz vakaram. Lai sistematizētu iesūtītos tekstus, Krišjānis Barons izveidoja savu kārtojuma sistēmu un paņēmienu, par teksta pamatformu izvēloties četrindis, kas rakstīta uz atsevišķas lapinas. Lai šo kārtojumu saglabātu un atvieglotu darbu, pēc paša Barona rādījuma Maskavā tika izgatavots nu jau slavenais Dainu skapis. Dainu skapim ir 70 atvilktnītes, katrai no tām – 20 sadaļas.

Dzīves, mācību un darba gaitās Krišjānis Barons diezgan bieži mainījis dzīvesvietas – Dundaga, Tērbata, Pēterburga, Maskava, Rīga. Krišjānis Barons miris 1923. gadā un atdusas Rīgā, Lielajos kapos.

1985. gada 19. oktobrī Siguldā atklāja tēlnieka Teodora Zaļkalna veidoto pieminekli Krišjānim Baronam. Savukārt Turaidā, pie Dainu mājām, atklāja piemiņas plāksni Krišjānim Baronam un Kārlim Baronam.

2 Siguldas pils kvartāls

1922.gadā Siguldas muižas centru ar Jauno pili (tagadējo Siguldas pils kvartālu) iegūst Latvijas Rakstnieku un žurnālistu arodbiedrība. Šī paša gada vasarā Krišjānis Barons apmetas Turaidas pusē, aplūkojot arī skaistākās dabas ainavas Siguldas apkaimē. Mūsdienās pils kvartāla ēkās darbojas mākslinieki un amatnieki, kuru darbnīcās un salonos iespējams apgūt jaunas prasmes un iegādāties suvenīrus.

Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs - Ausekļa iela 6, Sigulda, 67971335
info@sigulda.lv / www.tourism.sigulda.lv

Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs Gūtmaņala - Turaidas iela 2A, Sigulda, 61303030

3 Tilts pār Gauju

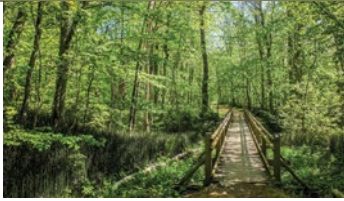
Līdz pat 1937. gadam gan kājāmgājēji, gan pajūgi, gan arī retās automašīnas tika celti pār Gauju ar prāmi – darbojās Siguldas pārceltuve.

Pirmais tilts pār Gauju celts 1937. gadā – tam laikam īpaši sarežģīta tehniska būve, taču drīz pēc tam sagrauts kara laikā; to atjaunoja 1950. gadā. Savukārt 2017. gada 3. septembrī pēc rekonstrukcijas tika atklāts atjaunotais tilts pār Gauju Siguldā.

4 Taka gar Gaujas upi

Gaujas senielejas labajā krastā, ejot pa taku no Gaujas tilta līdz Siguldas novada Tūrisma informācijas centra "Gūtmaņala" stāvlaukumam, vērojama Gaujas upe, upes krastos ir smilšakmens klintis ar čurkstes alām un zivju dzeniņa ligzdām. Klinšu pakājē iztek avoti, kas uztur mikroklimatu ielejā.

5 Gūtmaņala

Gūtmaņalas sienas bijušas daudzu notikumu liecinieces un glabā uzrakstus jau no 17. gadsimta. Laudis mēdz stāstīt, ka alas avotņam piemītot spēja dziedināt. Gūtmaņala ir vieta, kas redzējusi Krišjāni Baronu dodamies rīta pastaigā un smeļot avota ūdeni, ko panemt līdzī, pastaigājoties pa blakus esošajām dabas takām.

6 Kārļa kalns

Ar mežu apaudzis pilskalns, kas atrodas Igaunju gravas nogāzē – tieši iepretim Turaidas pilij. No rietumu puses pilskalnu norobežo dziļa strautes grava. Šo arheoloģijas pieminekli dabā var atpazīt pēc tā izteiktās reljefa formas.

7 Turaidas muzejrezervāts

Latvijas apmeklētākajā muzejā iespējams iepazīties ar ekspozīcijām par arheoloģijas, kultūras un mākslas vēsturi, kas stāsta par notikumiem sākot jau ar 11. gadsimtu. Te glabājas daudzi stāsti – par viduslaiku pili un baznīcu, Gaujas lībiešiem, seno muižas centru un Dainu kalnu.

*Ieeja muzejrezervātā ir par maksu – turaida-muzejs.lv/cenas/

8 Tautasdziesmu parks

Dziesmu dārzs un Dainu kalns

Pirmā starptautiskā folkloras festivāla "Baltica" laikā radās nepieciešamība pēc plašākas dziedāšanas vietas, kur Latvijā sanākt kopā un svinēt svētkus tautasdziesmai. Dziesmu dārzu atklāja 1990. gada 1. jūlijā.

Sagaidot folklorista Krišjāņa Barona 150. dzimšanas dienu, ar tautasdziesmu "Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā" 1985. gada 7. jūlijā Turaidā tiek atklāts Dainu kalns. Iesākumā tajā izvietotas 15 tēlnieka Induļa Rankas skulptūras.

Skulptūra *Spīdolas akmens* – tajā apvienots Spīdolas radošais un Lāčplēša fiziskais, vitālais tautas spēks. Skulptūrā iekalts arī Krišjāņa Barona portrets.

Vijīgām takām saistot Dziesmu dārzu ar Dainu kalnu, veidojas vienots ansamblis – Tautasdziesmu parks.

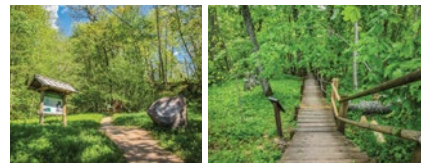

9 Barona taka

Dainu kalnā pie skulptūras *Mākonītis* sākas Krišjāņa Barona taka, kas ved no Dainu kalna lejā uz Gaujas senieleju. Takas garums ir 300 metri.

Gaujas senielejā atrodas mājas "Dainas", kur sava mūža pēdējo vasaru pavadīja folkloras pētnieks un krājējs Krišjānis Barons. Taka, iespējams, ir daļa no Krišjāņa Barona senā pastaigu ceļa pa Turaidas gravām. Tā virzās garām simtgadīgiem ozoliem, liepām, ošiem, cauri paparžu un maijpuķīšu audzēm, līdz vienlaicīgi ar nelielo Dainu pīti nonāk Gaujas krastā, kur takas pakājē novietota skulptūra *Dainu kalns*.

No šīs pēdējās Krišjāņa Barona vasaras "Dainu" mājās palicis arī tautas nostāsts. Kāda māte ar savu mazo meitiņu pastaigājusies Gaujas lejā, un bērns ieraudzījis nākam balti gērbto Dainu tēvu ar balto bārdu. Rādīdams ar rociņu, bērns saucis: "*Skaties mammiņ, redz kur Dieviņš nāk!*" – tik ļoti Krišjānis Barons atgādinājis latviešu pasaku balto Dieviņu.

10 Ceļš gar Gauju līdz mājām "Dainas"

Krišjānis Barons savu pēdējo vasaru 1922. gadā pavadījis Turaidā – jaukā vietā teju pašā Gaujas krastā. Baronu dzimtas pārstāvji uzsver, ka būtiski pieminēt, ka arī Kr. Barona dēls Kārlis Barons savu mūža nogali pavadīja "Dainās". Kārlis Barons ir ļoti nozīmīga persona Latvijas medicīnas attīstībā – dibinājis stomatoloģijas katedru, ilgus gadus ar īpaši labiem rezultātiem vadījis Latvijas Sarkano Krustu, bijis praktizējošs ārsts.

Baronu dzimtas pārstāvji piemin arī interesantu leģendu par pļavu, kas atrodas tuvumā mājām "Dainas". Šajā pļavā Zviedru kara laikā notikusi nežēlīga kauja. (Ģimenes leģenda stāsta, ka tieši šajā pļavā pēc kaujas kā zidainītis tika atrasta arī Turaidas Roze.) Tādēļ šī vieta ieguvusi nosaukumu "Slakteri" - no vārda slaktiņš, slaktēt. Tāds bija arī māju nosaukums, līdz Krišjāņa Barona vedekla Līna Jēkabson šo zemes gabalu iegādājās un lūdza māju nosaukumu mainīt uz labskanīgāko un poētisko vārdu "Dainas", lai godinātu Krišjāņa Barona mūža darbu un latviešu tautas gara mantojumu.

Krišjāņa Barona vedekla Līna savās atmiņās stāsta, ka "*tēvs bijis liels dabas mīļotājs: še viņam apkārtnē pa pilnam sniedza dabas jaukumus. Ik rītu viņa pirmās gājienis bij' uz Gūtmaņa alu. Tur viņš nodzērās skaidra avota ūdens un, ar to baltu kannu piepildījis, soļoja atpakaļ uz mājām. Pēc brokastīm, ja laiks bija saulains, viņš izgāja staigāt un pazuda uz vairākām stundām. Tā viņš izkāpeļēja kalnu kalnus. Viņš bieži negāja pa ceļu, bet izvēlējās stāvus iemītus taciņus, kuri veda uz augšu.*"

S! SIGULDA AIZRAUJ

*Visas upes klusu tek,
Gauja klusu netecēja:
Gauja tek skanēdama,
Sidrabiņu sijādama.*

KRIŠJĀNA BARONĀ TAKAS

Par godu
185.
dzimšanas
dienai

Vidējas grūtības līdz grūts maršruts. Atsevišķi posmi – gravu stāvie krasti – var būt grūtāk pārvarami to stāvo nogāžu dēļ. Viegli izstaigājams sausā un saulainā laikā, kad takas nav dubļainas vai mitras. Pieejams arī autobuss Sigulda-Turaida-Sigulda.

~8 km